

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Gregorii M. expositio euangeliorum - Cod. Aug. perg. 259

Gregor <I., Papst>

[S.l.], [9. Jahrh.]

In praefatione Illor evangelistarum

[urn:nbn:de:bsz:31-59330](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-59330)

peccatorum; p. iii. unitas in diebus & in intellig
Hone scilicet sum rete: ost. eccliam in futuro in cor
M. anducauit ih̄s. p̄ resurrectionē. **U**erba
sua: intellegim̄ uerā in car nationē. & ue
ram resurrectionē corp̄is ut uidentes cre
derent. & ne alij aptidubitarent. sed agnos
cerent q̄ a om̄i caro resurget; Q̄d dicitur
ter aus p̄cto: S̄ in om̄i iohannis am̄s me
ost. sicut ter negauit p̄ timorē ter confitere
tur p̄ amorē. t̄p̄ fidei & unitatis; unde
ait. Eritis baptizate om̄i gentes in nomi
ne patris. & filii. & sp̄s sc̄i. Postea uis me
as. idē doce eccliam meam. Dñe quis e
q̄ tradet te. ut sic cum uolo manere in ec
cliam ost. q̄a ut go. erat in car natiō. ita
eū uoluit p̄manere. ut quomodo fuit alie
nus ad dolere mortis; Ingressus ih̄s ueni
t̄s clausis. hic clausis uenia ingressus uen
it̄ & clausa egressus; Et talē q̄a in hōna
cor d̄is & peccatoris ip̄s fuit p̄. p̄inde ueni
t̄s clausis potuit ingredi. sic & om̄i resur
rectionem suā. in hōna sp̄iali corp̄is. ubi
q̄ sine meo. ubi uoluerint ingredi
possunt; In p̄ facione iur̄ e iur̄ge lista
rū.

+

67

Novū op'ficere meca q's. idē p'uo. cast'com
pella. arbit. ructe. edic'io. exposita. tradita
vmo. vntas. Inole. ut. eruit. in am mēo. uo
cant' h'f'orie. eo qd' memoria tribuon' n'ra
gestarū. apoc'form. dubiorū. N' em'as. res
s'ip' uacat' siue m'itū. p'prie a'it. n'emas. car
mina. sine b'ra. quedi. cion' mar. aus. p'p'ere.
inord'inate. S' ede. p'licat. mit'gat. ar'endos.
y'hibendos. **IMATHEO.** traducere. idē.
accipere. quasi. transducere. ab' imat'z. idē. clu
b' ann'z. uat' unū. a'it. un'. apoc. l'it'ere. ap'it.
g'rof. g'ac'ie. minima. p'ac'it' in leg'z. sac'ra. m'it'
sp'ialit'. plenas. R'acha. ob' h'ra. ē. r'acha. clu
ka. i' p'oc. ut. in. m'it'. a'it. uac'it'. qd' nos. poss'um'
uulgat' in. u'ra. ab' s'q'. cereb'ro. nuncupare.

Quadr'os. gen' nū. m'ē. habent. duo. m'it'z.
Libellū. repudii. repudii. discedū. reparat'. an
gan'auerit. compulent. t'ur. co. e'ge. tribali. gen'
sp'inarū. cen'ario. q'a. p's. m'it'ab'. p'p'et' p'p'a
piū. cōmissio. u'ra. u'ra. R'uct'z. noui. s'ip
b'rie. ora. u'ra. m'it'z. t'ur. ab' u'ra. elangor.
t' s'om'it'. cū. cum. m'it'z. afficient. affligent.
Gehenna. nom'. gehenne. m'it'z. lib'it'. non. in
uenit. s'ip' m'it'z. a' saluatore. ponit'. clup'liem.

Quit' ēē gehennā m'it'z

ignis & frigoris in iob plenissime. uene
unt uendunt uorax sorbens. P. finat uolat
contaminat; Quos uerbu e qd sine ualitate
eloquentis dr. & audientes si omisissis ferus
clerebus fribulis loquamur. ecce plas qua
iona hic. hic ad uerbu loci non p nom imelle
gas; uacante. induer sa flid uante. Tiza
nia lolu; Saai gen mensure iuxta more
puntae palestine unu & dimiduu modiu
capient; clidragma. duo dragma est auidrag
ma. un pars untae. & denarius pondus argen
ti. tribus constans scrupulis. ut xiiii siliquis
stret duo clidragme. idē. medietas untae
appendens aureos sui; exatius. genalis. publi
canus q publicā rem faciunt non a peccan
do; Septuagies septies. cccc
xc. talentoru tria genera sunt. minim
l. mediu. lxx dua libraru sum mee
cxxx constat. esonna saluifica t saluū fe
sub audit. populū aiū t mundum. osi
saluifica. amā. Interitio depecanis. alalia
uolatilia. studio sagmata. cum herodi
anis. eūmili. ab; hemclis. seu quos inlu
dentes. pharisei q romans tributa solue
(bant

& non diuino cultu deditos; Namque ma-
 solidus aureus & argenteus & creus. quo
 minuly; principū effigies q; signat. pharisei
 & saducei inter se contrarij sunt. Nam pha-
 risei ex hebreo in latinū int̄p̄ tant̄ diu sio:
 eo qd traditorū & obseruationū quas illi
 deuterofis uocant iustitiā p̄fer. unde & dicitur
 uocant̄ appulo quasi p̄ iustitiā; Saducei
 int̄p̄ tant̄ iusti uindictam eū sibi qd n̄ se cor-
 poris resur̄rectionē negant; & animā in ter-
 re cū corpore p̄dicant; Dilator. philactera
 pharisei decalogū mor̄si in membranulis ser-
 uentes & complicantes ea & ligantes in fron-
 tib; gestabant ut religiosi appulo iudicarent
 illas aut̄ philactera carminata canica torpua
 dicunt; Magnificat̄ fimbrias infimbriis que
 in quatuor angulis palliē pendebant; sup̄sti-
 tiosi magistri acutus simas in eis spinas ligabant
 ut in dū pingerent & ex hac cōmonitione re-
 tra herent ad officia dī; ypoerita greco
 sermone. in latino simulator int̄p̄t. qui
 dū in eis malus sit. bonū se palā ost. hi po-
 en. falsū or̄son. iudiciū. int̄p̄t. p̄ selectum
 ad uenā circūcisū. parip̄tis q̄libat. siue
 cacinū.

pseudo xpi q[uod] uicinos decipia[n]t sub nomine x
seu actoris; Signi filii hominis sig[na] crucis duo in
agro t[er]re molentes; si nago g[ra] & cetera signis
& alius tr[ans] gen[er]is mar[is] moris; in t[er]re t[er]re uicinis colorib[us]
cau[er]e t[er]re hunc ad uasa uingonaria; prima az
ma. xii die mensis primi e[st]. r[ati]o. ducto. hoc e[st]
q[uod] in psalmo legitur manducauer[unt] & adorauer[unt]
omn[ia] pinguesc[er]e. & illud edep[er]at; peres & sa
tura bonit[er]e & reliqua. p[ro] rest[us] aut[em] r[ati]o ille intel
legi qu[od] d[omi]ni fecit. iohann[em] p[er]u[er]i gratias agens
eleantabat; xii legiones. unalegio. apud uice
res sex milib[us] complebat[ur] homin[um]; calaphis. pug
nis. corbona. gazophila. tuu; corbona. m[er]it[us] p[er]
oblatu. figulus. fuor. in signe. nobile. manicularu
p[er] fides rectores p[er] uicinas. ducti q[uod] p[er] p[er] p[er] coru[m] domi
uicinas a; q[uod] ibi p[er] p[er] sedat. addiscutienda
& ductus quasi p[re]ceptor ciuitatis & princeps
e[st] o[mn]i[um] hort[er]e multitudine rusticoru[m]; alias au[tem] co
hor[um] quingentos milites habet. cocinea. color
conuictus. in ruber[um] & purpureu[m]; haue
aduerbiu[m] saluatis; caluarie. de uicinis
locus. ob hanc causam ductus q[uod] in eodem
clanati. apice truncantur; uah. inrisio.
maria magdale. d[omi]nato ab opido magdalo

maria iacobi: mater terra dñi. & iacobi fructu.
 IYMAR CO. Leum. aluer. ipse machus; ad.
 teloneu. ad qua dispensatione que uertiga
 lum die telos em grece. latine uertigal nomi
 nat; publicani apellant hi que uertigalia publi
 ca exigunt. siue qm ductores. sc uertigalu fisci
 trerum publicaru; necnon & hi q seculi huius
 lucra pnegotia sectant eodem uocabulo censent;
 Nemo ad simonem posuim rudis aruit. assim tum
 ide additum tu; Rudis. noua a rut. adnexuit
 consue. cer uel. ductu eo qd ponat sub cer uce
 tauru; Tabita cum. sinon est. ide puella surge.
 corban. domu. haec comitae hominem; popu
 lus iudee pariedi ee se iactans; comunes cibos
 uocat quib; omis utunt homines; uerbi gratia
 siulla carne; hostias. lepores. & istus mochi
 ammania que ungula n findunt nec ronnant
 nec squamosa in pisib; s; S i ro pherissa. ele.
 sirus. & ciuitate cananey; Decapoleos. dec quo
 lis engio decem urbium. transiordone a doriente
 tra galilea. Dalmanutha. In matheo. magetun
 anim equor. Longa nimis animo tuistor;
 partinauit. coluit. plonauit. sub obtentu
 submittit t occasione; Gazophylatum psica
 diuitie uocant. s pilge. seruire. duc.

Quadrans gen nūm. quarta pars sicli idē u. obolus
a hominatione stione. potest autē simpliē aut deanti
cristo accipi. aut de imagine cesaris. quā pilatus
posuit in tēplo; aut de adriani equestris statua
quā in ipso scōsacm loco multo tēpō stetit; pascha
q̄t ebmice dicit phasē; non ap̄ sione sed acronsi
eu nominat. alabastrū gen marmoris candeli
uarii colorib; in tēcti; Nardis fructus aroma
tica graui ut auunt odore. & crassa radice. sed
breui folio paruo densiq; cuius cacumina ina
ris ut se spargunt. la goena uas facile. & aqua
eilo; cenacula dom̄ superiora; gessamam. in tē
uallispinguū. ipse ē tenere eū & caute ducere.
Alius q̄ caute tute habet. t̄ cū omni sollicitudine
Amictus sindone nudo sub audit corpore. idē cor
pore sup nudo. q̄ n̄ aliquid in dōm̄ quā sola habe
bat sindonē. M̄ ut natū amari; securio uocat
q̄t sic de ordine curie. & officū curie. admiss
cor q̄t iā curialis. q̄ curando munera ciuilia
sola appellari; arimachia. aut ipsa ē numacha cui
as helcanes & samuelis in ratione ch̄anica uita
diopolim; parascue; p̄paratio. It̄ L̄ u. ca;
Q̄m quidē multa t̄ conatis idē adgressi
siue subitō orti; Deuce. abia. Salomon

em de filius eleazar & thamar sacerdo
 as constituit. Quae uices secundum munus
 res a sua: ut ingrederebant dno. xxiii.
 sor tibi; distinxit in quibus: abia familia
 de qua & acharias ortus est foris contagit
 oua sine quereke; hoc est quod aplos ait. Pueri n
 tes bona non tantum caram dno sed & res coram
 hominibus; etambo possessis sunt in diebus suis & de
 priuati fructu coniugii; Sicera omnis confectio
 liquoris que uinum imitat & inebriat.

Sed pnis est liquor adhibendum suauis. que ex cla
 uis exprimitur. Elisabe & h cognata tua scrip
 ta est in genibus: accepit aaron uxorem elisabe & h
 filia aminadab & abiu & eleazar & thamar
 mar. supra dispensatione pficiens. p uisi
 one actus est in sacerdotibus p gemis iunge
 retur regali & ideo cognata quae p pinqui
 tate conuincit inuuebant nuntibus. In diebus
 pficiens id confiteretur. Supra dispensatione
 pficiens ut de scripta est. ut sua quisque
 patriam ire iuberet. Dabat autem in y fessione
 denarius qui x. nummorum in se pondus aurobat.
 cesaris imaginem continens. Et nom. ut siste
 rent eum dno; decretum legis erat paruulum

post xxx. tertium die. ad templum domini ferri da
riq. hostie pro eo. Signum cui contradicet fidele
dominice crucis accipe & tuam ipsius anima
pertransit & gladius. id est dolor dominice passio
nis. Tethacha. quarta pars regni. regnum uo
uidee. quatuor ualidum fieri. triberius au
gustus. pethachus. seinclere curauit. Vena
brum pala. stagnum genefare. id est dicit qctma
regulile. t mare triberiadis. Greco aut uoca
bulo. quasi genefans sibi auram dicit. Consera
collata plena. Inlusum est flum. id est. impulsu
t in laption. Sinagoga. edificauit nob. sic
nos eedam ad quam conuenim. sic & ia ille
sinagoga ad quam conuertebant. edificatio
acenturione habebat. Loculum. lectulum
portatorium. dies ad supponis. id est tempus. pas
sionis. propter inlicitate propter inporritate. quin
immo magis & ia t potius. di pondus quo
quinq. pas seris uenerit. id est uendunt. gen e
ponderis leuissimi & duab. assib. compositi.
Veni. filant. dragma. gen pondus habens
seripulos. iii. est aut octaua pars uncie. & dena
ru pondus argentei. e ueris funditus mouit
Siliqua folliculū leguminis. siue fructus

arboris qui colligitur a poris; Sagittaria cum
 macta & impinguata; Simphonia gen
 aris musice e; cactos greca arboris con
 anens urnas sui; Chorus uero modus
 xxx complet; Memoria diuicis;
 Purpure color fit marinus conculis tunc
 a na conculia ferro en cum cisa lacrimis
 purpurei coloris quib; lana tinguat em
 tiam; Pissus uerbore nescit aduesti natiu;
 Et aliud genus quod dicitur in riuu exidi
 di & mollissimu quod greci papa tenuescit;
 Chos confuso ut teriebre immens. t p
 ponda dimer sig; Sugill & condempne t sus
 foel; si comatos; dicit qd folia similis moro
 hanc latani celsa appellant; Mina gen ponde
 ris qua greca mina uocant cencon chagnus
 appenditur; Austera homo durus & crudelis;
 Arescent; hominib; multi equi in hoc mundo
 flore re uidebant; cum aduentu iudicis
 se sine fructu conspexerint arescent. Tunc
 fides que sine operib; uiruerat phante se iusti
 iudicis igne arescit; Crapula ebrietas. t
 nauis post immoderata uiragme ingurgi
 tatione ue; O amabat. mane illat beneficis
 (bene factor.

excessuans petuit uos. fatam adhibendu
bonos expectare e. adfluctatione eorum multas
estib; anhelare. quo em ea tep tatione inuictis
appetit eolle e quasi p prohibitione de p ans pra.
A uulsiis. separatis. subiectus. agonia. aduersus.
amor. ut uirgini. spreuit. contempnit. Seductio.
p turbatio. Dissensio. tumultus. Sabba to. sicut
mondatum erat ut sabba to silentiu diespera
usq; ad uespera seruarent. **I N IOHANNE** e.
Monda uent horamea. id e ut fragilitate sumpta
ex te humanitatis morem do demonstre. p dng
uocant uasa aquaru receptu parata. Si rexe
em aqua idor dicit me geras. mensuras quos da
ta qua fideliter ternas ansotas. Me cron em
insura dicit ont greca. & inde appellat me grece.
H aut aqua leuat. Archi tridat. maior dom
Humile ruis. nūmorū p rator. p diu. fēndus
posset i se. mulier. samaritana. samaritani
adu idoru gente non p tnebant aliem gene
fuer quauis uicinas terras incolerent. Non
em colunt iudei samaritani. omnino uas
culis eoru non utebant. & qd ferebat mulier
secu uasculu unde aqua traurret. comora
tae qd iudei ferebat ab ea bibere qd non
solebant facere iuda;

Iste que habes non tuus uir. idē quia ad huc
 rā non uerū habebat; patres nri In monte huc
 adorauer. Contentio fuerat inter samitanos
 & iudeos; q̄a iudei in templo a salomone ed-
 ficato adorabant chm; & amarrani longe
 inde positi n̄ in eo adorabant; & hoc ē samari-
 tane nūquid patres nri q̄dō placuer. In illo tēplo
 adorauerunt nonne in isto monte adorauer.
 ubi nos sion; Melchisedech nos in hoc mon-
 te chm rogauit ubi patres nri adorauerunt.
 Messias uenit; messias iuxta uerū; unctus
 grece xpi. messias hebraice messias ē. unde
 & punice mes sedicit ungue consuevit
 cognat quippe lingue iste hebraice & punice
 & sira; p̄ hanc piscina fert̄ appellat̄
 In ea sacerdot̄ hostias lauare consuevit.
 Scenophagia sollentia hebreorum. De greco
 in latinū tabernaculorū dedicatio inēpt̄
 si uelant enī die festo tabernaculū ad similitu-
 tudinē tabernaculū in quib; habitauer. In heremo.
 Samaritan̄ inēpt̄ custos uenit nox quōdo
 nēq̄mo potest operari. nocista ē ēra q̄b;
 in fine dicit̄. In ignē s̄nū q̄ parat̄ ē dia-
 bolū & angelis et, N̄ acc̄ uerā silue.

extingit missus, con spiraverant con uolauit
nono emenia noua tepli dedicatio. Greece
enim non naua dicit, tam & uetus habet hoc
uorbu siqu noua tunica induat encem uor elat
I mltis allegamntib; pelus. uas lignea rotunda
siquo minus: si alie quaedam. cohors. non uictoria
sed milita fuit. uiculis tenentib; uadere
obstiterit. L. uictoria compositio lapide fac
aia per uales crustis acie sellis amos in uari
os colorib; si supra herbae in omib; & purgan
dis pulmonib; apsa nascit impedit. Inens siquis
nactib; & lo de arbor ochris suauissimi
ac summi deniq; ligna ipsius uice thymianum
altari; obbet unde & nom troxasse trahit.

9